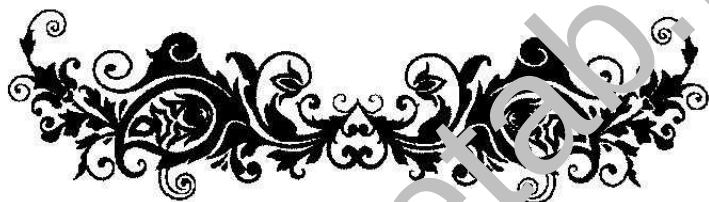

۲۱۰۶۳۶۹

الزامات و قواعد حقوق بین الملل، در حوزه منابع مشترک نفت و گاز

پسند هادیان

سید محمدرضا میر مهدی

سرشناسنامه	:	محسن هادیان - سید محمدرضا میر مهدی
عنوان قراردادی	:	الزامات و قواعد حقوق بین الملل، در حوزه منابع مشترک نفت و گاز
عنوان و نام پدیدآورنده	:	محسن هادیان ۱۳۶۵ - سید محمدرضا میر مهدی ۱۳۶۸
مشخصات نشر	:	آذین مهر
مشخصات ظاهری	:	۸۸ص
شابک	:	۹۷۸-۶۳۲-۶۸۵۵-۵۳-۲ - ۲۰۰۰۰۰ ریال
موضوع	:	منابع مشترک نفت و گاز
موضوع	:	Common oil and gas resources

الزامات و قواعد حقوق بین الملل، در حوزه منابع مشترک نفت و گاز

مولفین : محسن هادیان - سید محمدرضا میر مهدی

ناشر : آذین مهر

ناظر فنی چاپ : موسی مفاخری

شابک : ۹۷۸-۶۳۲-۶۸۵۵-۵۳-۲

ویراستار : اسماعیل صمیمی

طراح جلد: فاطمه بابایی

نوبت چاپ : اول، ۱۳۹۸

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۳۰۰ جلد

تهران : خیابان مشیری جاوید - بعد از لبافی نژاد - پلاک ۱۹ واحد ۹، انتشارات آذین مهر

۰۲۱-۶۶۹۶۲۰۵۱

فهرست مطالب

۹	 پیشگفتار
۱۰	 مقدمه
۱۱	 فصل اول
۱۱	 کلیات و مباحث مقدماتی
۱۲	 مبحث اول: شناسایی مفهوم میادین نفت و گاز و مفاهیم مرتبط
۱۲	 گفتار اول: مفهوم شناسی میدان نفتی و گازی مشترک
۱۲	 بند اول: تعریف منابع طبیعی مشترک
۱۲	 بند دوم: تعریف میدان نفتی و گازی
۱۴	 گفتار دوم: مفهوم شناسی منابع و ذخایر طبیعی نفت و گاز
۱۴	 بند اول: منابع مشترک نفت و گاز
۱۴	 بند دوم: منابع سیال و غیر سیال
۱۴	 بند سوم: ذخایر زیرزمینی نفت و گاز
۱۵	 بند چهارم: مفهوم و اهمیت ذخایر برزیمی
۱۷	 گفتار سوم: شناسایی مفاهیم مرتبط و بصریه‌های مرتبط
۱۷	 بند اول: مفهوم میادین مشترک نفت و گاز
۱۸	 بند دوم: مالکیت بر منابع نفتی از حیث نظری و قرنین
۱۸	 بند سوم: شناخت نظریه‌های حاکم بر مالکیت منابع معدنی در نظام‌های حقوقی مختلف
۱۹	 بند چهارم: مالکیت منابع معدنی در حقوق اسلامی
۱۹	 گفتار چهارم: دیوان بین‌المللی دادگستری و برخی مسائل مطرح شده در ارتباط با میادین مشترک
۲۰	 بند اول: آرای دیوان بین‌المللی دادگستری
۲۱	 بند دوم: کنوانسیون ۱۹۸۲
۲۱	 مبحث دوم: انواع نفت و میدان مشترک
۲۲	 گفتار اول: انواع نفت
۲۲	 بند اول: تعریف نفت
۲۳	 بند دوم: انواع و اقسام روش بهره‌برداری از میادین مشترک
۲۵	 گفتار دوم: روش بهره‌برداری از میادین مشترک

- بند اول: یک کاسه سازی یا آحاد سازی ۲۵
- بند دوم: توسعه اشتراکی مخازن نفت و گاز مشترک ۲۵
- فصل دوم ۲۷
- عوامل مؤثر در انتخاب نمونه‌ی توافقنامه‌ها و یکپارچه سازی برای بهره برداری از میادین مشترک ۲۷
- مبحث اول: ضرورت و اهمیت توجه به میادین مشترک نفت و گاز ۲۸
- مبحث دوم: توافق نامه برای همکاری دولت‌ها در توسعه میادین مشترک ۲۸
- بند اول: مزایای همکاری در میادین مشترک ۲۸
- بند دوم: هزینه همکاری ۲۹
- مبحث سوم: قاعده حیا در منابع مشترک ۳۴
- بند اول: محدودیت های قاعده حیا ۳۵
- مبحث چهارم: مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها در رابطه با میادین مشترک نفت و گاز ۳۵
- گفتار اول: مسئولیت ناشی از نقض قوانین ملی و قراردادی ۳۶
- گفتار دوم: مسئولیت ناشی از سوء استفاده از حق ۳۷
- بند اول: حفر چاه در مناطقی ممنوعه ۳۸
- بند دوم: حفاری انحرافی در خارج از منطقه ممنوعه ۳۸
- بند سوم: حفاری عمودی در خارج از منطقه ممنوعه و برآشتی رویه ۳۹
- مبحث پنجم: یکپارچه سازی در الگوی قراردادهای جدید نفتی و گازی در تجزیه و تحلیل بهره برداری از آن ۴۰
- گفتار اول: آنچه باید یکپارچه سازی شود چیست و چه ویژگی باید داشته باشد ۴۲
- گفتار دوم: هدف از یکپارچه سازی چیست؟ ۴۳
- گفتار سوم: فرآیند تشخیص و تأیید یکپارچه سازی و تصویب برنامه توسعه مشترک ۴۴
- مبحث ششم: بررسی و مقایسه قوانین و مقررات داخلی و قراردادهای تحدید حدود ۴۷
- گفتار اول: شرایط و مقدمات همکاری با کشور همسایه ۴۷
- گفتار دوم: بررسی و مقایسه قوانین و مقررات داخلی (اقدامات ملی) ۴۷
- گفتار سوم: میادین مشترک در قوانین و مقررات داخلی ۴۹
- گفتار چهارم: میادین مشترک در قوانین و مقررات داخلی دیگر کشور ۵۰
- گفتار پنجم: بررسی و مقایسه ۵۱

۵۲	بند اول: فراهم کردن زیرساخت حقوقی مورد نیاز
۵۳	بند دوم: مطالعه دقیق میدان مشترک
۵۳	بند سوم: تهیه برنامه اکتشاف توسعه و بهره برداری از میدان مشترک
۵۳	گفتار ششم: بررسی و مقایسه قراردادهای تحدید حدود
۵۳	بند اول: موافقت نامه یا تحدید حدود ایران
۵۴	بند دوم: موافقت نامه های تحدید حدود دیگر کشورها
۵۵	بند سوم: اعتراض به کشور همسایه در صورت بهره برداری یکجانبه از میدان مشترک
۵۵	گفتار هفتم: الزامات بین المللی
۵۷	فصل سوم
۵۷	بررسی نظام های حقوقی و الزامات آن
۵۸	مبحث اول: نظام های حقوقی - مدی - مدی
۶۱	گفتار اول: رویه مراجع اول فصل اختلافات بین المللی
۶۲	بند اول: رأی داوری در قضیه بین المللی
۶۲	بند دوم: قضیه فلات قاره دریای شمال مال آلمان، هلند، دانمارک
۶۴	بند سوم: قضیه فلات قاره دریای اژه (۱۹۷۶) - ترکیه و یونان
۶۵	گفتار دوم: کمیسیون حقوق بین الملل و منابع طبیعی مشترک (نفت و گاز)
۶۸	گفتار سوم: انواع رژیم های حقوقی حاکم بر منابع مشترک نفت و گاز
۶۸	بند اول: طرفداران حیات بین المللی
۷۱	مبحث دوم: طرفداران همکاری بین المللی و بهره برداری مشترک
۷۲	گفتار اول: ماهیت و گستره اصل همکاری
۷۴	گفتار دوم: تعهد ناشی از خودداری یا امتناع مقابل
۷۶	گفتار سوم: شکست مذاکره در رسیدن به موافقتنامه ی همکاری
۷۹	نتیجه گیری و پیشنهادات
۸۰	نتیجه گیری
۸۲	پیشنهادهات
۸۳	منابع و ماخذ

پیشگفتار

قدرتمندترین امکانات ملی، منابع عظیم و باارزشی هستند که خداوند در برخی از کشورها به ودیعه نهاده و از مهمترین این منابع، منابع هیدروکربوری هستند که بدون وجود آنها زندگی مدرن امروز امکان پذیر نخواهد بود.

مواد هیدروکربوری که نفت و گاز معروف ترین گروه از انواع مختلف آن را تشکیل می‌دهند بعد از وقوع انقلاب صنعتی به تدریج بعنوان یکی از عوامل اصلی تولید، چرخ‌های اقتصادی کشور صنعتی و در حال توسعه را به حرکت درمی‌آورند.

در عرصه انرژی، وابستگی اقتصاد به این مواد هیدروکربوری که به انرژی فسیلی نیز معروفند تا جایی که پیش رفته است که حصول ترقی و پیشرفت و پیرو آن توسعه ابعاد آن به نحوی با حضور انرژی در عرصه ملی مختلف اقتصاد به تبع آن سیاسی گره خورده است.

نفت و گاز در اقتصاد و سیاست کشورها و در گامی فراتر در اقتصاد و سیاست میان کشورها جایگاه رفیع و والا پیدا نموده است به طوری که هرچه از زمان پیدایش و کشف آن دور می‌شویم ارزش و نمود آن در حوزه‌های مختلف حیات بشری ملموس تر و نمایان تر می‌بینیم. امروزه پایه اساسی قسمت عمده کالاهای تولید شده توسط صنایع را نفت و مشتقات آن تشکیل می‌دهند و علاوه بر آن سوخت مورد نیاز کشتی‌ها و نیروگاه‌ها را نیز اغلب همین انرژی‌های فسیلی تأمین می‌نمایند. از سوی دیگر پیشرفت علم و فناوری و صنعت به همراه افزایش جمعیت جهان موجب شده تا میزان تقاضا برای انرژی رو به فزونی نهد. این افزایش تقاضا به همراه کاهش عرضه که به دنبال محدودیت منابع مربوطه روی می‌دهد، اهمیت این کالای استراتژیک را صد چندان می‌نماید. با توجه به محتضات زمین شناسی و مهندسی مخازن و توانایی‌های فنی و اقتصادی موید این ادعاست که کشورهای دولتها در جهت انعقاد موافقت‌نامه‌های همکاری در بهترین روش‌های ممکن به منظور بهره‌برداری از منابع طبیعی مشترک زمینه ساز یک قاعده عرضی بین المللی است که یکی از این دلایل حقوقی بین الملل منظور (معاهدات بین المللی) در زمینه منابع مشترک محسوب می‌شوند.